

Wyrok Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 19 marca 2021 r.

UZASADNIENIE

Skład orzekający
Przewodniczący: Sędzia SO Jacek Chrostek.

Sentencja

Sąd Okręgowy w Łodzi, VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych po rozpoznaniu w dniu 19 marca 2021 r. w Łodzi sprawy S. O. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. o emeryturę na skutek odwołania S. O. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. z dnia 21 września 2020 r. znak (...) **oddala odwołanie.**

Uzasadnienie faktyczne

Decyzją z dnia 21 września 2020 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. po rozpatrzeniu wniosku S. O. z dnia 26 maja 2020 r. przyznał mu emeryturę od dnia 1 maja 2020 r., tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek.

Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury przyjęto:

- przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia od 1990 do 2011;
- wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wynosi 68,23% (w załączeniu kwoty podstawy wymiaru składek i obliczenie (...)).

Podstawa wymiaru obliczona przez pomnożenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru 68,23% przez kwotę bazową 4294,67 zł wynosi 2930,25 zł.

Do ustalenia wysokości emerytury Zakład uwzględnił okresy:

- składkowe 19 lat, 9 miesięcy, 3 dni, tj. 237 miesięcy
 - nieskładkowe 0 lat, 3 miesiące, 0 dni, tj. 3 miesiące
- Wysokość emerytury została obliczona w następujący sposób:

$$24\% (...),67 = 1030,72 \text{ zł}, (237 \times 1,3\%) / 12 \times 2930,25 = 752,49 \text{ zł}$$

$$(3 \times 0,7\%) / 12 \times 2930,25 = 5,27 \text{ zł Razem} = 1788,48 \text{ zł}$$

Zgodnie z art. 95 ust. 2 ustawy emerytalnej w razie zbiegu prawa do emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych z prawem do emerytury z zaopatrzenia emerytalnego służb mundurowych wypłaca się jedno świadczenie - wyższe lub wybrane.

Emerytura ustalona niniejszą decyzją zostaje zawieszona ponieważ wnioskodawca ma prawo do świadczenia z zaopatrzenia emerytalnego służb mundurowych.

(decyzja - k. 51-52 verte załączonych do sprawy akt organu rentowego)

Odwołanie od ww. decyzji wniósł S. O. zaskarżając ją w części dotyczącej zawieszenia emerytury i wnosząc o jej zmianę w związku z faktem, iż przysługuje mu prawo do świadczenia z zaopatrzenia emerytalnego służb mundurowych. Tym samym odwołujący wniósł o zobowiązanie organu rentowego do podjęcia od dnia 21 września 2020 r. wypłaty emerytury ustalonej zaskarżoną decyzją od dnia 1 maja 2020 r. oraz zasądzenie od pozwanego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wskazano, że art. 2 EmRentyFUSU umożliwia emerytowanym żołnierzom zawodowym i funkcjonariuszom służb mundurowych nabycie prawa do emerytury z powszechnego systemu emerytalnego, po spełnieniu jego ustawowych przesłanek. Zgodnie z art. 5 ust. 2a EmRentyFUSU w przypadku sprzężenia tego prawa nie tylko z wiekiem emerytalnym, ale także z posiadaniem wymaganych okresów składkowych i nieskładkowych (przy emeryturze z systemu zdefiniowanego świadczenia), w stażu

emerytalnym nie uwzględnia się okresów służby wojskowej oraz służby w formacjach "mundurowych", jeżeli z tego tytułu ustalono prawo do świadczeń pieniężnych określonych w ustawach o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy służb mundurowych.

Identyczne rozwiązanie zostało przyjęte w przypadku emerytury z systemu zdefiniowanej składki przewidzianej dla osób urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r. i niepowiązanej z posiadaniem wymaganych okresów składkowych i nieskładkowych, gdyż o prawie do niej decyduje wyłącznie wiek emerytalny i zgromadzony kapitał składkowy pochodzący z "cywilnego" okresu ubezpieczenia (nie dotyczy to zwolnionych ze służby żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy służb mundurowych, którzy nie mają ustalonego prawa do świadczeń określonych w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym tych osób lub którzy prawo to utracili).

Sytuacja żołnierzy przyjętych do służby po raz pierwszy po dniu 1 stycznia 1999 r. i przed tym dniem ukształtowana jest jednakowo. Inaczej natomiast rzecz się przedstawia w aspekcie wpływu "cywilnych" okresów stażu emerytalnego na prawo i wysokość świadczeń wojskowych.

Do wysługi emerytalnej żołnierza, który pozostawał w służbie przed dniem 2 stycznia 1999 r., zalicza się (z urzędu) posiadane przed przyjęciem do służby okresy składkowe i nieskładkowe w rozumieniu ustawy emerytalnej (art. 16 ust. 1 w związku z art. 15 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych). Okresy te uwzględnia się w ten sposób, że emerytura wojskowa wzrasta o 2,6% podstawy wymiaru za nie więcej niż 3 lata okresów składkowych poprzedzających służbę (a o 1,3% za każdy następny rok i 0,7% za każdy rok okresów nieskładkowych poprzedzających służbę).

Tak ustalona emerytura podlega (na wiosek) zwiększeniu - w wyniku doliczenia okresów przypadających po zwolnieniu ze służby - o 1,3% podstawy wymiaru za każdy rok zatrudnienia przed dniem 1 stycznia 1999 r. w wymiarze czasu pracy nie niższym niż połowa pełnego wymiaru czasu pracy oraz za każdy rok opłacania składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe po dniu 31 grudnia 1998 r. lub za okres nieopłacania składek z powodu przekroczenia w trakcie roku kalendarzowego kwoty rocznej podstawy wymiaru składek na te ubezpieczenia - pod warunkiem, że emerytura ta wynosi mniej niż 75% podstawy jej wymiaru i emeryt ukończył 50/55 lat życia albo stał się inwalidą (art. 14 ust. 1-4 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych).

Odwołujący powołując się na Wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 23 stycznia 2020 r. (sygn. akt III AUa 333/19) wskazał, że emeryt wojskowy pozostaje w identycznej sytuacji jak żołnierz, który rozpoczął służbę po raz pierwszy po dniu 1 stycznia 1999 r. - jego emerytura jest obliczana wyłącznie w oparciu o wojskowy staż emerytalny. (odwołanie - k. 3-9)

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. Jednocześnie wskazano, że jak wynika z zaświadczenia Zakładu Emerytalno-Rentowego MSWiA z dnia 17 września 2020 r. do ustalenia prawa do emerytury policyjnej Zakład zaliczył wnioskodawcy następujące okresy:

1. 22 października 1962 r. - 26 października 1964 r. - zatrudnienie w (...) w S.,
2. 28 października 1964 r. - 22 października 1966 r. - zasadnicza służba wojskowa,
3. 12 listopada 1966 r. - 13 września 1967 r. - zatrudnienie w (...) w S.,
4. 14 września 1967 r. - 3 sierpnia 1989 r. - zawodowa służba wojskowa.

Zaskarżoną decyzją z dnia 21 września 2020 r. Zakład przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury - na podstawie art. 24-26 ustawy emerytalnej - od dnia 1 maja 2020 r., w kwocie 1.788,48 zł brutto. Wypłata świadczenia emerytalnego została zawieszona na podstawie art. 95 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, bowiem wnioskodawca od dnia 1 marca 2020 r. ma ustalone prawo do emerytury wojskowej.

(odpowiedź na odwołanie - k. 34-35)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

S. O. urodził się w dniu (...).

(okoliczność bezsporna)

Decyzją Wojewódzkiego Sztabu Wojskowego w S. z dnia 1 marca 1990 r. ustalono, iż odwołującemu przysługuje emerytura wojskowa.

Ustalając prawo do emerytury do wysługi emerytalnej zaliczono następujące okresy:

1. 22 października 1962 r. - 26 października 1964 r. - zatrudnienie (Rejon Eksploatacji (...) w S.)
2. 28 października 1964 r. - 22 października 1966 r. - zasadnicza służba wojskowa,
3. 12 listopada 1966 r. - 13 września 1967 r. - zatrudnienie w (...) w B./S.,
4. 14 września 1967 r. - 3 sierpnia 1989 r. - zawodowa służba wojskowa.

Podstawę wymiaru emerytury stanowiła kwota 290.266 złotych.

Emerytura za 27 lat wysługi emerytalnej wyniosła 76% podstawy wymiaru co stanowiło kwotę 220.602 złotych.

(decyzja - k. 19-20, pismo (...) k. 199 załączonych do sprawy akt (...))

Decyzją z dnia 23 września 1999 r. Wojskowe Biuro Emerytalne w W. zgodnie z art. 14 ustawy z dnia 16 grudnia 1972 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych i ich rodzin podwyższyło procentowy wymiar świadczenia wnioskodawcy z tytułu zatrudnienia o następujący okres pracy przypadający po zwolnieniu z zawodowej służby wojskowej: od dnia 1 stycznia 1990 r. do dnia 31 sierpnia 1999 r. ((...) Bank (...) Oddział w S.).

(decyzja - k. 90, pismo (...) k. 199 załączonych do sprawy akt (...))

Od dnia 1 marca 2020 r. skarżący pobiera emeryturę wojskową w kwocie 2.370,89 złotych brutto miesięcznie.

(decyzja - k. 196-196 verte, pismo (...) k. 199 załączonych do sprawy akt (...))

W dniu 26 maja 2020 r. wnioskodawca złożył do ZUS wniosek o emeryturę.

(wniosek - k. 1-3 verte załączonych do sprawy akt organu rentowego)

Zaskarżoną decyzją z dnia 21 września 2020 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. przyznał S. O. emeryturę od 1 maja 2020 r. tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek. Do ustalenia podstawy emerytury przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia od 1990 do 2011. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 68,23% (w załączeniu kwoty podstawy wymiaru składek i obliczenie (...)). Do ustalenia wysokości emerytury Zakład uwzględnił 19 lat, 9 miesięcy, 3 dni, tj. 237 miesięcy okresów składkowych, 0 lat, 3 miesiące, 0 dni, tj. 3 miesiące okresów nieskładkowych. Wyliczona emerytura wyniosła 1788,48 zł brutto miesięcznie. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wskazał, że emerytura ustalona niniejszą decyzją zostaje zawieszona gdyż skarżący ma prawo do świadczenia z zaopatrzenia emerytalnego służb mundurowych. Zgodnie z art. 95 ust. 2 ustawy emerytalnej w razie zbiegu prawa do emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych z prawem do emerytury z zaopatrzenia emerytalnego służb mundurowych wypłaca się jedno świadczenie - wyższe lub wybrane.

(decyzja - k. 51-52 verte załączonych do sprawy akt organu rentowego)

Powyższych ustaleń Sąd Okręgowy w Łodzi dokonał na podstawie powołanych dowodów w postaci dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy, aktach rentowych oraz aktach emerytalnych wnioskodawcy, które nie były kwestionowane przez żadną ze stron. Zebrany w sprawie materiał dowodowy jest wystarczający do wydania merytorycznego rozstrzygnięcia w sprawie.

Uzasadnienie prawne

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W świetle materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie oraz poczynionych na jego podstawie ustaleń faktycznych odwołanie nie jest zasadne i jako takie podlega oddaleniu.

Zgodnie z art. 27 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. 2021.0.291 t.j.), ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r. przysługuje emerytura, jeżeli spełnili łącznie następujące warunki:

1) osiągnęli wiek emerytalny wynoszący co najmniej 60 lat dla kobiet i co najmniej 65 lat dla mężczyzn;

2) mają okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, z zastrzeżeniem art. 27a.

Z kolei art. 55 ww. ustawy przewiduje, że ubezpieczonemu spełniającemu warunki do uzyskania emerytury na podstawie art. 27, który kontynuował ubezpieczenia emerytalne i rentowe po osiągnięciu przewidzianego w tym przepisie wieku emerytalnego i wystąpił z wnioskiem o przyznanie emerytury po dniu 31 grudnia 2008 r., może być obliczona emerytura na podstawie art. 26, jeżeli jest wyższa od obliczonej zgodnie z art. 53.

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy wskazać należy, że zaskarżoną decyzją z dnia 21 września 2020 r. organ rentowy przyznał wnioskodawcy emeryturę od dnia 1 maja 2020 r. w kwocie 1788,48 złotych brutto miesięcznie, jednakże owa emerytura ustalona wskazaną decyzją została zawieszona z uwagi na prawo odwołującego do świadczenia z zaopatrzenia emerytalnego służb mundurowych.

Zgodnie z art. 95 przywołanej ustawy, w razie zbiegu u jednej osoby prawa do kilku świadczeń przewidzianych w ustawie wypłaca się jedno z tych świadczeń - wyższe lub wybrane przez zainteresowanego (ust. 1). Przepis ust. 1 stosuje się również, z uwzględnieniem art. 96, w razie zbiegu prawa do emerytury lub renty określonych w ustawie z prawem do świadczeń przewidzianych w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym osób, o których mowa w art. 2 ust. 2, z wyjątkiem przypadku, gdy emerytura wojskowa lub policyjna została obliczona według zasad określonych w art. 15a albo art. 18e ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin lub w art. 15a lub art. 15d lub art. 18e ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, (...) Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, (...) Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (ust. 2).

Zgodnie z powyższym obowiązującą zasadą jest zatem wypłacanie jednego świadczenia.

Zgodnie z aktualnym orzecznictwem SN o zastosowaniu wyjątku od zasady wypłacania jednego świadczenia decyduje brak możliwości obliczenia emerytury wojskowej przy uwzględnieniu "cywilnego" stażu emerytalnego, a nie data przyjęcia żołnierza zawodowego do służby wojskowej (art. 95 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Przy czym ten "brak możliwości" nie występuje wtedy, gdy emeryt wojskowy nie decyduje się na złożenie wniosku o doliczenie po zwolnieniu ze służby wojskowej okresów składkowych i nieskładkowych, choć mogą one zwiększyć podstawę wymiaru emerytury do 75%. Wspólnym bowiem mianownikiem uzasadniającym prawo do dwóch świadczeń są uwarunkowania wynikające z przepisów prawa niepozwalające na wykorzystanie stażu "cywilnego" w emeryturze wojskowej, a nie wybór emeryta wojskowego. (tak SN w wyroku z dnia 24 stycznia 2019 r., I UK 426/17, legalis nr 1866677).

Należy przypomnieć, że do wysługi emerytalnej żołnierza i funkcjonariusza, który pozostawał w służbie przed dniem 2 stycznia 1999 r., zalicza się posiadane przed powołaniem/przyjęciem do służby okresy składkowe i nieskładkowe w rozumieniu ustawy o e.r. FUS (art. 16 ust. 1 ustawy o z.e.ż.z. i art. 16 ust. 1 ustawy o z.e.f. w zw. z art. 15 tych ustaw). Owe okresy uwzględnia się w ten sposób, że emerytura wojskowa i policyjna wzrasta o 2,6% podstawy wymiaru za nie więcej niż 3 lata okresów składkowych poprzedzających służbę (a o 1,3% za każdy następny rok i 0,7% za każdy rok okresów nieskładkowych poprzedzających służbę) oraz podlega zwiększeniu - w wyniku doliczenia okresów przypadających po zwolnieniu ze służby - o 1,3% podstawy wymiaru za każdy rok okresów opłacania składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe po dniu 31 grudnia 1998 r. lub za okres nieopłacania składek z powodu przekroczenia w trakcie roku kalendarzowego kwoty rocznej podstawy wymiaru składek na te ubezpieczenia, pod warunkiem że emerytura ta wynosi mniej niż 75% podstawy jej wymiaru i emeryt ukończył 50/55 lat życia albo stał się inwalidą (art. 14 ust. 4 ustawy o z.e.ż.z. i art. 14 ust. 4 ustawy o z.e.f. w zw. z art. 15 tych ustaw).

Należy również zauważyć, iż dominujący w orzecznictwie jest pogląd w myśl którego w polskim systemie zabezpieczenia społecznego zasadą jest wypłata jednego świadczenia (wyższego lub wybranego przez ubezpieczonego), jeżeli ma miejsce zbieg prawa do różnych świadczeń z systemu zabezpieczenia społecznego (por. wyrok SN z dnia 18 kwietnia 2018 r., II UK 62/17).

W przedmiotowej sprawie organ rentowy słusznie zawiesił wnioskodawcy emeryturę przyznaną z systemu powszechnego z powodu zbiegu prawa do więcej niż jednego świadczenia. Emerytura przyznana skarżącemu na podstawie przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin jest świadczeniem korzystniejszym.

W razie zbiegu prawa do emerytury lub renty uregulowanych w ustawie o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych z prawem do świadczeń przewidzianych w odrębnych przepisach z zakresu zabezpieczenia społecznego, niezależnie od ich ubezpieczeniowego czy też zaopatrzeniowego charakteru, obowiązuje ogólna zasada wypłaty jednego świadczenia. Z treści art. 95 ust. 1 i ust. 2 u.e.r.f.u.s. wynika nie budząca wątpliwości zasada prawa ubezpieczeniowego, zakładająca prawo do pobierania jednego świadczenia (wyższego lub wybranego przez uprawnionego) w sytuacji tzw. zbiegu u jednej osoby prawa do kilku świadczeń przewidzianych w tej ustawie, jak również w razie zbiegu prawa do emerytury lub renty określonych w ustawie emerytalnej z prawem do świadczeń przewidzianych w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym, między innymi żołnierzy zawodowych (Wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 13 lipca 2016 r., III AUa 1254/15, LEX nr 2084140).

Zasada pobierania jednego świadczenia (wyższego lub wybranego przez uprawnionego) w razie zbiegu u jednej osoby prawa do kilku świadczeń (art. 95 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, tekst jedn.: Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 z późn. zm.) dotyczy również zbiegu prawa do emerytury lub renty określonych w tej ustawie z prawem do świadczeń przewidzianych w ustawie z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 maja 2012 r., Opublikowano: OSNP 2013/7-8/91)

Zgodnie z art. 98 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych wstrzymanie wypłaty jednego ze świadczeń, o których mowa w art. 95, następuje od dnia, od którego przysługuje prawo do wypłaty świadczenia wyższego lub wybranego przez zainteresowanego.

Ponadto należy wskazać, że do wysokości świadczenia emerytalnego mundurowego doliczono okresy pracy po zwolnieniu ze służby a bez tych okresów wnioskodawca nie wypracował pełnego okresu ubezpieczenia, które mogłyby uzasadniać pobieranie świadczeń z dwóch różnych systemów ubezpieczenia.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji wyroku.

Tekst orzeczenia pochodzi ze zbiorów sądów powszechnych.